

Riksdagen

Uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2018/19:27

Fredagen den 12 april

§ 1 Direktivet om upphovsrätt på den digitala inre marknaden **Justitie- och migrationsminister Morgan Johansson** **Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för** **jordbruk och fiske den 15 april 2019**

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Jag förklarar dagens sammanträde öppnat och hälsar justitie- och migrationsminister Morgan Johansson välkommen hit för vår första punkt om upphovsrätt på den digitala inre marknaden.

Anf. 2 Justitie- och migrationsminister MORGAN
JOHANSSON (S):

Fru ordförande! Frågan gäller hur vi slutligen ska rösta när frågan ska behandlas i rådet. Regeringens förslag är att vi ska fullfölja vårt ja från när det röstades om frågan på Coreper för några veckor sedan.

Bakgrunden är, som vi alla vet, att direktivet har förhandlats i över två års tid. Bakgrunden i sak är att stora plattformar, amerikanska företag som Facebook, Youtube och Google, förra året tjänade nästan 200 miljarder dollar på sina tjänster. Det är företag som inte själva producerar någonting, utan de sprider och distribuerar det som andra har skapat. De tjänar ju sina pengar på de annonsintäkter som de drar in genom att sprida andras material.

Det finns åtminstone tre starka argument för att gå vidare med detta nu och rösta ja.

Det första argumentet är att upphovsrätten är en fråga om äganderätt, det vill säga att också immateriella tillgångar är egendom. Om man då som författare, musiker, journalist eller fotograf har just denna rätt förfogar man också över rätten att bestämma över hur detta får användas. Man har rätt att bestämma hur det som man har producerat ska användas och att också få betalt för det. Det grundläggande argumentet är att ingen har rätt att åka snålskjuts på andras arbete.

Det här är särskilt viktigt för ett land som Sverige med stora och viktiga kreativa näringar. Sverige har, som alla vet, en stor musikindustri. Det är viktigt för Sverige att upphovsrättssystemet fungerar. Annars kan inte den industrin utvecklas och fungera på ett så bra sätt som man skulle vilja.

Ni har säkert sett att samtliga 23 organisationer som organiserar 150 000 upphovsrättsinnehavare i Sverige – författare, musiker, journalister, tonsättare, Stim, Klys, och vilka kreativa näringar vi än talar om – uppmanar oss alla att rösta ja till detta direktiv på grund av att de

upplever att de med detta direktiv helt enkelt får större möjligheter att förhandla med Youtube, Google, Facebook och andra plattformar som nu sprider deras material och åker snålskjuts på deras arbete.

Det första viktiga argumentet tycker jag är att alla kulturarbetare ska ha möjlighet att få betalt för sitt arbete.

Det andra viktiga argumentet är konkurrensneutralitet. I dag betalar tjänster som Spotify och Netflix för den musik och de filmer som de streamar, men det gör inte Youtube alls på samma sätt. Det finns i dag ingen rättighet för dem som har gjort musiken och filmerna att få sin del av kakan. Det leder till en snedvriden konkurrens mellan Spotify och Netflix å ena sidan och Youtube å andra sidan, och det kan man komma åt med det här direktivet.

Det tredje argumentet är att det svenska och det nordiska systemet med avtalslicenser fredas med hjälp av direktivet. Det är inte alla som vet, om man inte sysslar med det här dagligdags, att vi har ett system för kollektiv klarering av rättigheter i Sverige som bärs upp av någon av organisationerna. Det kallas för avtalslicenser. Det är helt avgörande för att skolor och arbetsplatser ska kunna använda sig av upphovsrättsskyddat material att den klareringen har skett. Det var också helt avgörande för att SVT skulle kunna öppna sitt arkiv. SVT har ju sedan några år tillbaka en tjänst som heter Öppet arkiv. Om vi inte hade haft avtalslicenser och den kollektiva klareringen av rättigheter hade man inte kunnat göra på det sätt, för då hade man behövt leta upp varenda rättighetsinnehavare sedan lång tid tillbaka. Nu kan detta förhandlas kollektivt i stället.

EU-domstolen ifrågasatte det här systemet i en EU-dom för några år sedan. Vi förhandlade in i direktivet en bekräftelse av att det här systemet ska fortleva och fungera som det gör nu. Om direktivet faller kan avtalslicenssystemet falla. Då blir det svart i rutan när det gäller SVT:s Öppet arkiv, och då kommer vi inte heller längre att kunna använda oss av detta system när det gäller exempelvis skolor och arbetsplatser.

Som sagt har detta nu förhandlats i över två år. Vi har informerat näringsutskottet vid nio tillfällen, och vi har haft en överläggning. Ingen har haft några grundläggande invändningar mot förslaget. Det är först på sistone som det har kommit upp frågor om hur direktivet ska tolkas och antas.

Nu har vi i realiteten en process som befinner sig i slutskedet. Europaparlamentet fattade ju beslutet förra veckan. Nu handlar det om att ta ställning till helheten, det vill säga om vi är för och antar hela direktivet eller om vi är emot det. Man kan inte bryta ut vissa delar som man kan vara kritisk mot, utan det handlar om att fatta beslut om helheten.

Min uppfattning är att om det här skulle falla sviker vi kulturarbetarna och de kreativa näringarna i Sverige. Om direktivet skulle falla kommer det att ta mycket lång tid innan vi återigen kommer till en sådan situation att vi kan ha ett förhandlingsresultat på plats som gör att man verkligen kan förhandla med de amerikanska nätjättarna. Den möjligheten kommer i så fall att vara borta för lång tid.

Om direktivet skulle falla accepterar vi också orättvisan mellan Spotify och Netflix å ena sidan och Youtube å andra sidan. Den kommer att kunna fortleva. Om det skulle falla riskerar vi, som jag sa, att tappa avtalslicenssystemet, vilket får påtagliga och mycket stora konsekvenser för hur det här fungerar i Sverige.

Vi kan naturligtvis diskutera varför det har blivit motstånd mot detta, vad som har hakat upp sig och vilka invändningar man har haft. Till att börja med är inte de amerikanska företag som vi talar om ett dugg intresserade av att vara med och dela på intäkterna till någon. De vill självklart behålla sina intäkter.

Vi har på senare tid kunnat se en mycket stark lobbyverksamhet mot direktivet för att helt enkelt fälla det. Det är då som de mer påhittade begreppen börjar dyka upp i debatten. Ett begrepp som ni säkert har stött på är det som kallas för länkskatt. Som man brukar säga kan en lögn färdas från Rom till Damaskus, medan sanningen fortfarande letar efter sina skor. Länkskatt är rakt upp och ned en lögn.

Vad är en skatt? Jo, det är en obligatorisk avgift som en stat kan ta ut från sina medborgare för att finansiera gemensamma ändamål.

Vad är det vi talar om som de kallar för länkskatt? Jo, om ett företag, exempelvis Google News, länkar till en tidnings artiklar ska tidningsutgivaren ha möjlighet att säga: Vi vill faktiskt ha betalt för det. Vi vill ha del av de reklamintäkter som ni drar in med hjälp av er länkning på er sajt.

Ett exempel: Om Google News vill länka till DN ska DN ha möjlighet att säga: Ja, det får ni gärna göra, men vi vill i så fall ha betalt för det.

Är det här en skatt? Om man döper detta till en skatt har man ju tömt begreppet skatt på all innebörd. Det är inga stater som är inblandade i det här. Det är inte någon stat som får några pengar. Detta är en ersättning för det jobb som DN och andra företag har varit med och betalat för. Och det finns inget obligatorium. Det är inte så att någon tvingar Google News att länka till DN, men om de gör det får de också vara med och betala. Det är i grunden vad det handlar om. Och detta med länkningen gäller inte privatpersoner. De kan länka hur mycket de vill också i fortsättningen. Detta gäller bara de internetplattformar som bedriver verksamhet på det här sättet.

Ett annat begrepp som har dykt upp i debatten är internetfilter. Det står ingenting om filter i direktivet. Det som däremot finns i direktivet – här handlar det i första hand om Youtube – är en rättighet för till exempel en musiker att säga: Jag vill inte att min musik spelas på Youtube, och om ni ska spela den på Youtube vill jag ha ersättning för det. Det är vad som står i direktivet.

För att kunna upprätthålla ett sådant system måste det finnas någon form av igenkänningsteknik. När till exempel upphovsrättsskyddad musik laddas upp ska det gå en signal till Youtube så att de ska veta att det har laddats upp en låt som de inte har rätt till. I så fall ska de ha möjlighet att ta kontakt med den som har rättigheten och förhandla om en ersättning för detta. En del av grundpoängen med direktivet är att det är musikern, tonsättaren, upphovsrättsinnehavaren som i det läget förfogar över rättigheten till det som han eller hon har skapat.

Återigen: Direktivet gäller bara de stora plattformarna och bara om de har funnits under en längre tid. Gränsen går vid tre år. Det är som sagt Youtube och liknande plattformar som man vill träffa med direktivet och bara om det laddas upp upphovsrättsskyddat material. Den typen av teknik har i praktiken de här plattformarna redan. Om ni har erfarenhet av någon som bedriver en Youtubekanal – jag har det, för båda mina pojkar håller nämligen på med sådant – vet ni att det finns något som kallas för

copyright strike, det vill säga att man laddar upp någonting och illustrerar det med musik som man inte har rätt till. Men då reagerar Youtube redan i dag, så den tekniken finns redan. Det som står i direktivet är att man har rätt att förfoga över sin egen musik och det man själv har gjort.

I den allmänna debatten, inte minst på nätet, Twitter och annat, är det en enorm överdrift. Det påminner om fildelningsdebatten som vi hade för tio år sedan i samband med Ipred-direktivet. Där talades det också om att nu skulle internet dö och att direktivet skulle få långtgående konsekvenser. Vi hade då diskussionen om Pirate Bay, Napster och liknande sajter. Det som hände var att det växte fram legala sajter där man kunde ladda ned musik. Till exempel blev Itunes och Spotify stora och på filmsidan Netflix och liknande sajter.

Det blev alltså inte de stora och långtgående konsekvenser som debattörerna varnade för. Det är nästan precis samma debattörer i dag. Detta härrör ju från den åsikt och uppfattning som man har i Piratpartiet och andra kretsar, det vill säga att allting ska vara fritt på internet och att man inte ska behöva bry sig om andra människors rättigheter. Det är inte min uppfattning. Upphovsrätten gäller faktiskt också på internet.

Jag ser att många partier redan har varit ute och låst sig i denna fråga. Jag tycker att det är mycket olyckligt. Ni som nu röstar nej till direktivet ska veta att ni sviker 150 000 upphovsrättsinnehavare och kulturarbetare. Ni sviker Sveriges kreativa näringar, och ni riskerar hela avtalslicenssystemet. Enligt min mening röstar ni då emot väsentliga svenska intressen.

Anf. 3 TOMAS TOBÉ (M):

Ordförande! Jag tackar statsrådet för att han hade möjlighet att komma till EU-nämnden i dag.

Låt mig börja med processen. Jag konstaterar att det är extremt ovanligt att EU-nämnden känner sig tvungen att kalla till en muntlig överläggning i ett så här pass sent skede med ett direktiv. Men det är ett ansvar som inte faller på EU-nämnden utan faktiskt på regeringen.

Det är korrekt, så som har framförts, att det har funnits informationstillfällen för fackutskott. Det är korrekt att det har funnits en överläggning vid ett tillfälle, men det står väl klart för de allra flesta att det är uppenbart att regeringen inte hade förankrat sin position tillräckligt mycket i Sveriges riksdag. Uppfattningen från diskussionerna var dessutom att regeringen var kritisk till mycket av det som vi nu diskuterar. Där består kritiken fortfarande från ett stort antal partier. Jag kan för övrigt konstatera att regeringen inte ens verkar ha förankrat med sig själv. Båda regeringspartierna står ju inte ens bakom detta längre, vilket får konstateras verkar vara extremt ovanligt.

I sak har det historiskt visat sig vara svårt att från politisk nivå försöka reglera internet, men det är definitivt på det sättet att detta i ett flertal fall behöver göras. Vi vill kunna balansera yttrandefrihet, näringsfrihet och även upphovsrätt, men Moderaterna menar att förslaget inte är balanserat. Det är inte en bra reglering. Den form av modell som nu skissas på kring möjligheten att kräva ersättning liknar mycket av det som tidigare har prövats i både Tyskland och Spanien med dåligt resultat.

Man kan välja sina ord, men resultatet av den skadeståndsskyldighet som det nu talas om för plattformar blir någon form av uppladdningsfilter,

som ju ändå är det som vi talar om. Det är klart att detta skulle få en stor påverkan på vårt dagliga användande av internet, men framför allt skapar regleringen mycket oklarhet. Vi tycker inte att den gör saker bättre. Det är uppenbart att det behövs en reglering, men det hade varit mycket bättre att göra om och göra rätt.

Jag kan konstatera att även partikamrater till statsrådet i Europaparlamentet tidigare har givit uttryck för exakt samma synpunkt. Att statsrådet försöker måla upp denna fråga så svartvitt har jag alltså svårt att förstå, men det är möjligt att det är så det låter i den sena timme som vi nu är i här.

Jag tycker att det är viktigt att vi alla lyssnar på de argument som finns. Och vi ska definitivt, som ansvarsfulla politiker, stå över den form av lobbyism som pågår. Jag kan konstatera rent historiskt att även Moderaterna stödde till exempel Ipred. Det blev, tycker jag, en mycket bra utveckling.

Man måste i sak se när vi har en dålig reglering, och denna kommer inte att bli bra. Det är inte så att detta är någon unik svensk tanke. Motståndet är stort, och jag är helt övertygad om att det kommer att växa. Jag tycker att det hade varit bättre om Sverige i ministerrådet, där regeringen inte hade en tillräcklig förankring, snarare hade kroat arm med de andra länder som ville säga nej till direktivet. Det hade varit en bra signal och också en bra möjlighet för Sverige att bidra till att skapa en blockerande minoritet.

De uppgifter vi har nu gör gällande att länder som Finland, Italien, Luxemburg, Nederländerna och Polen kommer att rösta nej till direktivet. Vi tycker att Sverige ska ansluta sig till dem. Vi tycker att det vore bra i fall vi kunde blockera direktivet. Vi tycker att man ska göra om och göra rätt.

Från Moderaterna vill jag anmäla avvikande mening mot regeringens ståndpunkt. Vi tycker att man ska rösta nej till direktivet om upphovsrätt på den digitala inre marknaden.

Anf. 4 ANNIKA QARLSSON (C):

Jag tackar statsrådet, som kommer hit och tar diskussionen. Även om det är i ett sent skede är det oerhört värdefullt.

Det är bra att börja med att det är viktigt att komma ihåg att vi inte är emot upphovsrättsdirektivet eller upphovsrätt som sådan. Vi tycker att det är viktigt att det kommer en modern lagstiftning på plats för att hantera upphovsrätsfrågor på den digitala marknaden. Den gamla lagstiftningen är förlegad sedan länge. Detta instämmer vi i, men vi tycker inte att förslaget är väl avvägt. Vi tycker att det missar delar av den tekniska utvecklingen på nätet, som i stället skulle stärka upphovsrätten.

Jag är lite förvånad över regeringens okritiska stöd för artiklarna 11 och 13. Vi tycker att upphovsrättsdirektivet behövs, men inte i nuvarande utformning. Vi tycker att 2 av de 32 artiklarna har landat fel och att balansen mellan olika viktiga intressen inte är väl tillvaratagen och därmed hotar yttrandefriheten. Därför säger vi att vi vill skicka tillbaka förslaget till förhandlingsbordet så att en mer rimlig balans kan nås i de två artiklarna, innan vi är redo att anta direktivet.

Utifrån tidsperspektivet kan det tyckas olyckligt att det har kommit så här långt utan att vi har fått till stånd de förändringar som hade varit

önskvärda. Men det finns ett grundförslag där delar får brytas ut och i så fall göras om, om vi skulle lyckas få stopp på det i nuläget. Det är ju inte ett laglöst land som finns nu heller, så jag tror att det är oerhört viktigt att vi får detta rätt och riktigt snarare än att det går fort.

Därför anmäler även Centerpartiet avvikande mening. Vi vill att regeringen ska ha ett nej med sig ned till ministerrådet.

Anf. 5 ILONA SZATMARI WALDAU (V):

Ordförande! Tack, statsrådet, för föredragningen!

Jag instämmer i mycket av det som statsrådet framförde i sin inledning. Vi i Vänsterpartiet menar att stora delar av direktivet i dag är bra. Det har skett stora förändringar sedan den förra versionen av direktivet. Det är viktigt för oss att hitta en modell som både ger kulturskapare betalt och utvecklar internet som en plattform för användare och medborgare.

Med detta sagt råder det fortfarande alldeles för stor osäkerhet kring utfallet av upphovsrättsdirektivet och hur omfattande filtreringen kommer att bli. Vanliga internetanvändare riskerar att drabbas, och därför motsätter vi i Vänsterpartiet oss hur direktivet ser ut i dag.

Vi vill öka incitamenten för företag att sluta avtal med upphovsrättshavare och deras organisationer. Vi vill också att internetjättarna tar ett större ansvar både genom att teckna licensavtal och genom att betala skatt.

Vi konstaterar att regeringen skulle ha behövt inhämta riksdagens synpunkter på de pågående förhandlingarna i ett tidigare skede. Då hade vi kunnat framföra vår kritik mot exempelvis formuleringar i artikel 15, som tidigare var 11. Den hade kunnat kompletteras med ett tydliggörande av att inte bara tidningsägare utan även journalister och fotografer ska garanteras intäkter när publicisterna får närliggande rättigheter och förhoppningsvis även intäkter från nätbolagen. Tyvärr har inte tidigare försök i Tyskland och Spanien kunnat visa på en sådan utveckling.

Listan på invändningar kan göras längre, men jag stannar där och konstaterar att direktivet har förändrats i positiv riktning när det gäller kulturskapares rättigheter och avtalslicenser men att det fortfarande finns jobb att göra när det gäller att tillgodose behoven hos folkbildningen, kulturarvsinstitutionerna, journalister och vanliga användare. Vår förhoppning är att förhandlingarna fortsätter och att det kommer ett mycket mer komplett direktiv.

Vi i Vänsterpartiet beklagar regeringens hantering av frågan, då regeringen röstade ja i ministerrådet utan att stämma av detta med riksdagen och EU-nämnden. Vi menar att detta är ett avsteg i den demokratiska process som etablerats.

Vi instämmer alltså inte i regeringens förslag till ståndpunkt, om än i många av synpunkterna. Vi anmäler avvikande mening då vi menar att regeringen ska rösta nej.

Anf. 6 LUDVIG ASPLING (SD):

Tack, ministern, för att ni kom hit i dag!

Vad gäller den processuella frågan vill jag börja med att instämma i det som har sagts av de tidigare talarna.

Syftet med rättsakten är alltså att stärka den digitala inre marknaden och skapa förutsättningar för innovation, kreativitet och investeringar.

Direktivet syftar också till att skapa en balans mellan å ena sidan möjligheten att uttrycka och ta del av åsikter och information på nätet, vilket jag tror att vi alla här har stor förståelse för, och å andra sidan att säkra att upphovsrättsinnehavare behandlas rättvist.

Vi har full förståelse för ambitionen och delar till stor del målsättningarna, men så som rättsakten är skriven kommer den möjligtvis att skapa betydligt fler problem än vad den löser. Risken för detta finns i alla fall.

Upphovsrätten behöver reformeras – det kan vi hålla med om – men åt ett annat håll. Den måste snarare anpassas till hur det digitala samhället i dag fungerar i praktiken, där delning av information och bilder och annan typ av upphovsrättsskyddat material är något vardagligt och där skillnaden mellan konsumenter och skapare i praktiken har börjat suddas ut.

Vi tycker till exempel inte att det är rimligt att nyhetsidor måste få ersättning i varje enskilt fall för att man länkar till deras material, vilket är något som borde ligga i deras intresse. Dessutom riskerar det filter som vi pratar om att bli en typ av censur.

Som vi alla vet håller konsekvensanalyserna av EU-rättsakter inte alls samma kvalitet som lagstiftning i Sveriges riksdag, och det har hänt att beslut från ECJ har mottagits med förvåning. Detta är en oförutsägbarhet som vi inte tycker är lämplig när man pratar om åtgärder som riskerar att begränsa möjligheten att uttrycka och ta del av åsikter.

Vi vill därför avvika från regeringens ståndpunkt och att Sverige ska rösta nej.

Anf. 7 LORENTZ TOVATT (MP):

Ordförande! Det är en härlig första nämnd för mig.

Jag vill understryka att det finns mycket positivt i direktivet, men för vår del överväger de nackdelar som finns med de tidigare artiklarna 11 och 13 negativt.

Det som bland annat ska läggas till är att det finns en hel del godtycklighet inbyggd till exempel vad gäller synen på vad som kan vara satir. Detta säger något om att det är bättre att fria än att fälla generellt i detta. Det är ett argument som jag vill lägga till utöver det som tidigare har lyfts upp här i rummet.

Jag vänder mig också emot bilden att det är allt eller inget. Om Sverige väljer att rösta nej i ministerrådet finns det faktiskt en möjlighet till omförhandling, och detta tycker vi är en bättre lösning än att låta det här gå igenom med de negativa delar som finns i det som tidigare var artiklarna 11 och 13.

Med detta vill jag från Miljöpartiets sida anmäla avvikande mening mot det förslag som ligger på bordet.

Anf. 8 TINA ACKETOFT (L):

Tack så mycket för redogörelsen, statsrådet!

Jag satt och väntade för att höra om det fanns några nya argument som jag kunde ta till mig i god liberal anda. Vi är naturligtvis ytterst måna om att de kreatörer som har skapat verk verkligen får ersättning för det de gör, och detta tror jag att vi alla är överens om. Åganderätten är stark, men så är också yttrandefriheten. Just nu finns det ingenting som har framkommit i denna sal som gör att inte också jag kommer att ansluta mig till den

avvikande mening som har anmälts. Vi vill alltså att Sverige ska rösta nej. Det är just utifrån principen att vi tycker att det finns alldeles för mycket osäkerhet. Det är naturligtvis speciellt artiklarna 11 och 13 som vi alla har hakat upp oss på.

Det finns ett antal konsekvenser som rör den svenska yttrandefriheten där det inte är tydligt belagt att de inte kommer att ske, till exempel genom den förhandsfiltrering som nu ska göras av innehåll och att ansvaret flyttas till de stora aktörerna – marknaden – som statsrådet annars inte direkt brukar hylla. När det gäller de ord han använder om Google och andra nätjättar tycker jag mig inte se någon större tilltro till marknaden från statsrådets sida.

Det är också otroligt bekymmersamt att man inte har haft en tydlig överläggning med utskottet utan att vi, som sista instans, måste kalla in statsrådet och överpröva denna fråga. Man har visserligen varit i näringsutskottet, åtta eller nio gånger, för information. Men regeringen vet att man har ett otroligt stort informationsövertag, och då är man skyldig att faktiskt komma tillbaka när man vill ändra ståndpunkt. Men detta är naturligtvis något för KU att granska; det behöver inte vi göra här.

Men inget har som sagt framkommit här som gör att vi inte kommer att ansluta oss till den avvikande meningen.

Anf. 9 KJELL-ARNE OTTOSSON (KD):

Ordförande! Tack, statsrådet, för föredragningen!

Vi instämmer förstås i den kritik av hanteringen av ärendet som vi har hört flera talare vara inne på tidigare.

Vi i Kristdemokraterna är i grunden positiva till att uppdatera det digitala upphovsrättsdirektivet till vår moderna verklighet. Ett välbalanserat, harmoniserat digitalt upphovsrättsligt regelverk, som lyckas värna både upphovsrättsinnehavare och digital innovation, skulle göra EU:s inre marknad betydligt bättre. Det skulle ge svenska innovatörer och musikskapare tillgång till en marknad som är 50 gånger så stor som den svenska.

En balanserad lagstiftning skulle också säkerställa att upphovsrättsinnehavare får sin beskärda och rättmätiga ersättning för skapandet. Så bevarar vi det svenska innovations- och musikundret, samtidigt som vi värnar den digitala innovationen, som internet i mångt och mycket bygger på och som ju är själva poängen med internet. Dessutom är det orimligt att internet, som till sitt väsen är gränslöst, hindras av nationsgränser.

Dessvärre gynnar denna överenskommelse alltför ensidigt den ena partens intressen, på bekostnad av den digitala friheten. Den överenskommelse som nu ligger på bordet riskerar, tvärtemot sin ursprungliga intention, att motverka den europeiska digitala uppfinningsrikedomen, till förmån för en del amerikanska jättar som har råd att uppfylla de krav som nu riskerar att läggas på bland annat svenska startups.

Även vår kritik rör främst artiklarna 11 och 13, men det finns även andra problematiska, om än inte lika omdebatterade, förslag i överenskommelsen, som sätter käppar i hjulet för utvecklingen av bland annat AI i Europa. För svensk tillväxt och konkurrens är detta utomordentligt problematiskt, och därför ansluter vi oss till tidigare talare när det gäller avvikande mening.

Anf. 10 MATHIAS TEGNÉR (S):

”Fem i tolv” och ”i elfte timmen” – det är två talesätt som jag kommer att tänka på när vi sitter här. Jag tycker att statsrådet tydligt redogjorde för själva sakfrågan, men jag vill ändå säga några saker om processen.

I grunden är vår process för hur vi hanterar frågor i EU extremt viktig. Vi har, tillsammans med Danmark och några andra, ett ganska unikt system, som ger parlamentet ett tydligt inflytande i EU-frågor. Systemet är bra, men det krävs ett ansvar från både regeringens och riksdagens sida för att det ska fungera och för att det inte ska underminera Sveriges ställning i EU.

I grunden handlar det om att frågorna tidigt ska förankras i fackutskott. Tomas Tobé nämnde att ansvaret för att vi har hamnat i denna situation faller på regeringen. Även andra ledamöter har anfört något liknande. Jag har stor respekt för Tomas Tobé av många skäl, bland annat för att han har flyttat till Tyresö – denna fantastiska kommun!

Men i detta fall måste jag säga att jag är fullständigt oenig. Jag har inte suttit i näringsutskottet under hela denna period, men jag var i alla fall med på det informationssammanträde vi hade när frågan behandlades senast.

När man hör Tomas Tobé och även Vänsterpartiets representant låter det som att både Vänsterpartiet och Moderaterna har suttit på nålar för att berätta om sin ståndpunkt i denna fråga. Men om jag inte missminner mig var det inte en enda moderat som sa någonting på detta informationssammanträde – och detta är alltså ett utskott där Moderaterna har ordförandestolen. Det var inte en enda vänsterpartist som sa någonting under sammanträdet. Ett av de argument som Tomas Tobé anförde var att Miljöpartiet inte heller står bakom detta. Lika stor skugga ska falla över dem, för det var inte heller någon miljöpartist som yttrade sig under detta sammanträde.

Näringsutskottet har i andra sammanhang begärt att man går från information till överläggning. Det hade alltså varit fullt möjligt för näringsutskottet att göra det, om man kände att regeringens ståndpunkt var helt felaktig. Men inget sådant framfördes över huvud taget. Och så får man det att låta som att det är regeringen som inte har förankrat frågan på rätt sätt.

Naturligtvis ska frågan, eftersom den är anmäld till KU, också behandlas där. Men som ledamot i näringsutskottet kan jag inte låta bli att fundera på varför det inte var en enda moderat som yttrade sig på detta sammanträde.

Jag tycker att detta är mycket märkligt, och jag tror att denna typ av processer försvagar Sverige. Det är viktigt att vi alla tar ansvar för att vi har ett system som fungerar. Jag tycker att det är viktigt att parlamentet i Sverige är inblandat i denna typ av frågor, och jag tycker att man gör det för enkelt för sig om man bara konstaterar att regeringen borde ha agerat annorlunda. Jag tycker att det är märkligt att det inte var någon moderat eller vänsterpartist, eller för den delen miljöpartist, som yttrade sig på detta sammanträde.

Jag har också frågat mina kollegor i näringsutskottet om de tidigare sammanträdena, där jag inte var med. Inte heller då har exempelvis artikel 13 diskuterats, som just nu diskuteras mycket. Detta tycker jag är beklagligt.

Anf. 11 ORDFÖRANDEN:

Som tidigare ledamot i näringsutskottet kan jag säga att frågan har diskuterats, men den har inte diskuterats med utgångspunkten att någon tyckt att regeringen skulle agera annorlunda eller ha någon annan styrka i argumentationen än man har haft i denna fråga. Frågan har alltså varit uppe, och man har informerat om den flera gånger. Men det har inte framförts några andra meningar i frågan än den som regeringen har gett uttryck för.

Anf. 12 PYRY NIEMI (S):

Jag har bara en fråga om en sakupplysning. Det är väl så i Sveriges riksdag att vi har rätt att under ett informationsärende i ett utskott begära att en överläggning ska påbörjas om det finns en majoritet för detta i utskottet? Jag skulle bara vilja få fört till protokollet om så är fallet.

Anf. 13 ORDFÖRANDEN:

Det är en bra fråga. Om man har fått information som gör att man tycker att det behövs en överläggning, det vill säga att man inte håller med om regeringens ståndpunkt, ska man begära en överläggning. Det ansvaret har riksdagen. Exakt hur och vid vilket tillfälle detta ska ske kan man möjligen diskutera – om det ska ske på samma möte. Detta har hanterats på olika sätt i olika utskott.

Men det är självklart så att man, om man har information som gör att man vill ha en annan åsikt, har skyldighet att begära överläggning. Regeringen kan inte begära överläggning. Den kan framföra önskemålet men inte begära överläggning.

Hur vi hanterar EU-frågor skiljer sig mycket mellan olika utskott. Vi har just nu en ordförandekonferens där vi försöker fördjupa oss och bringa lite mer ordning i detta så att alla i alla fall ska ha lite mer klarhet i vad som görs.

Det är uppenbart att det ser extremt olika ut. Utrikesutskottet, där Pyry sitter, har till exempel en helt egen tradition. Näringsutskottet har också haft en annan tradition. Man har varit ovillig att kalla saker för överläggning, utan man har sagt information och sedan gått över till överläggning. Så går det också till i andra utskott. Så ser traditionen ut även i miljöutskottet. Man har information, och om någon har en avvikande åsikt går man över till överläggning. Det ser som sagt var lite olika ut i olika utskott.

Det är dock tydligt att det är riksdagens ansvar att kalla till överläggning om man har information som gör att man gör bedömningen att man har en avvikande mening.

Anf. 14 PYRY NIEMI (S):

Då är det ganska anmärkningsvärt att det har getts information vid nio tillfällen men ingen har begärt överläggning i ärendet, förrän i dag. Jag är ytterst förvånad. Men det är alltså inte förbjudet att begära överläggning, inte ens i näringsutskottet?

Anf. 15 ORDFÖRANDEN:

Nej, det är inte förbjudet. Och det är inte heller förbjudet att begära ett muntligt samråd, som det vi har i dag. Statsrådet kanske kan runda av detta.

Anf. 16 Justitie- och migrationsminister MORGAN
JOHANSSON (S):

Fru ordförande! Jag är ju dessutom anmäld till KU, så jag tycker att KU får reda ut processfrågan.

Jag har också varit utskottsordförande, så jag vet hur regelverket ser ut. Jag har inte varit statsråd under hela denna process, utan jag tog över civilrättsfrågorna igen i januari. Men jag kan se att det inte bara har varit nio informationstillfällen i näringsutskottet – inget parti har heller begärt någon överläggning. Det var regeringen som begärde överläggning.

Dessutom vet jag att man under denna tid speciellt gick igenom artiklarna 11 och 13, som de hette då, just för att ge näringsutskottet information om vad det egentligen handlade om. Inte vid något tillfälle var det något parti som protesterade vilt och sa att vi måste gå till överläggning och stoppa detta. Så ser det alltså ut, men processen får KU överväga.

Nu befinner vi oss dock i beslutsläget. Jag ser att vi har en majoritet emot regeringens ståndpunkt. Om riksdagen nu fattar beslutet att Sverige ska rösta nej kommer vi naturligtvis att göra det. Då faller också, tycker jag, den kritik som föranleder KU-granskningen. Men det får man ta ställning till i nästa skede.

Det har aldrig över huvud taget varit vår avsikt att driva någon annan linje än den som riksdagen står bakom. Men vår avsikt har samtidigt varit att ta fram ett direktiv som kan stärka upphovsrättsinnehavarnas ställning, och det är det som nu ligger på bordet.

Jag tänker inte gå in på några detaljfrågor nu, för det är så pass sent. Vi har som sagt redan gjort det i näringsutskottet. Men det är nu tåget går. Det är önsketänkande att tro att det, om vi säger nej nu, inom rimlig tid kommer ett nytt förslag som är mycket bättre och som alla kan sluta upp omkring. Så fungerar inte världen, och så fungerar inte heller detta.

De amerikanska bolagen, som absolut inte vill dela med sig ett enda öre av de 200 miljarder dollar de tjänade förra året, kommer att protestera mot varje stärkning av upphovsrättsinnehavarnas ställning. Det är alltså nu tåget går, och man får välja vilken sida man ska stå på.

Ni vet ju också att detta gick igenom i Europaparlamentet. Min bedömning är att det finns en stor majoritet i ministerrådet för att det ska gå igenom, även om Sverige röstar nej. Då kommer det att ligga ett direktiv på bordet som vi sedan ska implementera.

Det har rests frågor som handlar om att man tycker att direktiven är otydliga. Men så fungerar direktivskrivande. Detaljfrågor kommer man i stor utsträckning att få klara ut när man implementerar direktiven. Om vi skulle fälla direktiv som vi tycker är otydliga och där alla detaljfrågor inte är utklarade skulle vi få fälla alla direktiv. Så fungerar processerna.

Men om vi inte antar detta nu är min bedömning som sagt att upphovsrättsinnehavarna under många år framöver inte kommer att kunna få betalt för sina verk. Det ansvaret faller på de partier som nu tänker rösta nej.

Anf. 17 ILONA SZATMARI WALDAU (V):

Jag vill bara till diskussionen föra att jag vet ett flertal tillfällen då vänsterpartister i olika utskott har begärt överläggning när det har varit information men nekats detta och inte haft möjlighet att framföra sin åsikt så att den kan föras till protokollet. Detta bedöms alltså väldigt olika i de olika utskotten.

När det gäller just denna fråga har det, såvitt jag har förstått, informerats i utskottet vid ett flertal tillfällen, och man har varit relativt överens. Det som däremot inte har förankrats är det slutliga ställningstagandet när Sverige inte når hela vägen i sina förhandlingar.

Anf. 18 TOMAS TOBÉ (M):

Ordförande! Den ordning vi har i Sverige, med ett starkt inflytande för Sveriges riksdag, är givetvis något vi vill bibehålla.

Jag vill för protokollets skull påpeka att Moderaterna – och, vad jag bedömer, de allra flesta andra partier här i EU-nämnden – är mycket väl medvetna om den flexibilitet man ibland måste ge en regering för att säkerställa att vi håller i det svenska inflytandet.

Jag vänder mig därför starkt mot det man nu försöker antyda, för det är inte korrekt. Vi gör vad vi kan för att ge regeringen en bra position när den ska förhandla om ståndpunkten. Men det betyder alltså inte att våra fackutskott eller för den delen EU-nämnden är dörrmattor för regeringen när den inte har skött sig.

För mig är det fortfarande en gåta hur man kan ha en överläggning i en så central fråga så sent som 2017. Detta ska nu också granskas i KU. Om regeringen nu kände sig så säker på att den hade starkt stöd för att rösta ja i ministerrådet, som man gjorde tidigare, då hade det ju inte varit några problem alls att överlägga och bekräfta detta i näringsutskottet.

Möjligtvis borde också Socialdemokraterna som parti vara något mer ödmjukt. Om alla andra partier uppfattar detta på ett annat sätt finns det kanske anledning att fundera på om processen har varit bra eller inte.

Jag vill också för protokollets skull säga att det är klart att man undrar lite var Miljöpartiet befann sig när regeringen senast sa ja i ministerrådet. Frågan har alltså varit uppe där tidigare.

Det var där vi andra blev förvånade, för vi upplevde tidigare att vi i grunden hade en ganska gemensam linje – att vi vill hitta en reglering och stå upp för upphovsrätten men att detta inte får göras på ett sådant sätt att det får för starka negativa konsekvenser för både yttrandefrihet och näringsfrihet. Det var där vi upplevde att vi i grunden hade en gemensam linje, och det var där den stora överraskningen kom för oss när regeringen ställde sig bakom den här formen av reglering.

Det sker mycket nu, så här sent, och vi verkar landa i en nej-röst från svensk sida. Som statsrådet säger är det mycket möjligt att det inte kommer att bidra till att vi får en blockerande minoritet i nuläget, även om frågan kommer att fortsätta vara närvarande också under implementering och annat.

I de senaste uppgifterna från ett av de mer drivande länderna bakom detta, Tyskland, framgår det att man eventuellt ska rösta ja men vill göra det med en röstförklaring om att man inte tänker implementera ett uppladdningsfilter. Om statsrådet vill kommentera hur han ser på det vore det intressant att höra.

Anf. 19 LORENTZ TOVATT (MP):

Ordförande! Det blir lite konstigt när Tomas Tobé får det att låta som om detta har varit uppe för beslut i ministerrådet.

Det som skedde var att det fattades ett beslut på tjänstemannanivå om att låta parlamentet yttra sig om eller se över detta förslag. Det vill jag också få fört till protokollet.

Vad gäller detta med att yttra sig består regeringen av två partier, och de går till val till Europaparlamentet på två olika linjer. Nu ligger ett förslag från ett av partierna på bordet, och det andra partiet röstar annorlunda. Det är helt enkelt så det ser ut; det är inte konstigare än så. Det hade varit konstigare om jag hade yttrat mig tidigare i processen. Nu står vi inför ett val, och då är det viktigt att partilinjen kommer fram.

Anf. 20 Justitie- och migrationsminister MORGAN
JOHANSSON (S):

Fru ordförande! Konstitutionsutskottet får reda ut processen, som sagt, men så sent som den 5 februari i år var vi i näringsutskottet och gick igenom precis detta. Min statssekreterare föredrog exakt vad som stod på spel och även artikel 11 och artikel 13. Ingen begärde någon överläggning. Ingen vänsterpartist begärde någon överläggning. Ingen moderat begärde någon överläggning. Ingen över huvud taget gjorde det.

Dessförinnan hade vi ett beslut att fatta inför när vi skulle rösta ja första gången. Vi skulle ge ministerrådet ett mandat att förhandla med Europaparlamentet. Det mandatet gavs på försommaren 2018, alltså för nästan ett år sedan. Då röstade vi också ja. Då informerade vi också näringsutskottet om vad som stod på spel. Ingen begärde någon överläggning. Ingen protesterade mot linjen.

Detta har kommit in väldigt sent. Min bedömning är att det finns några partier här som har drabbats av valfeber, att det helt enkelt är så att den här frågan kommer upp nu när lobbyverksamheten blivit så stark och det blivit så stort pådrag på internet. Då bryr man sig inte alltid om att gå in på detaljer och fråga sig vad sakfrågan egentligen gäller.

Jag vill hålla mig till sakfrågan. Jag tycker att argumenten för direktivet är starka.

Jag vill också säga att det är regeringens förslag som ligger på bordet. Det är inte något enskilt partis förslag utan regeringens förslag som ligger på bordet.

När det gäller den tyska delen får vi väl se vad som kommer ut från Tyskland. Men bedömningen är som sagt att Tyskland kommer att rösta ja. Hur de motiverar det får vi se. Men om Tyskland och alla andra länder som säger att de ska rösta ja också gör det, då kommer detta att gå igenom med stor majoritet. Så ser läget ut.

Anf. 21 ORDFÖRANDE:

Jag tror att alla har fått framföra sina respektive åsikter.

Sammanfattningsvis är det uppenbart att det inte finns stöd för regeringens ståndpunkt utan att majoriteten i EU-nämnden anser att Sverige ska rösta nej till detta förslag.

Då tackar vi statsrådet för i dag. På återseende!

§ 2 Jordbruk och fiske
Statsrådet Jennie Nilsson
Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för jordbruk och fiske den 18 mars 2019
Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för jordbruk och fiske den 15 april 2019

Anf. 22 ORDFÖRANDE:

Vi hälsar statsrådet Jennie Nilsson och medarbetare välkomna hit.

Vi går direkt in på återrapporten.

Anf. 23 Statsrådet JENNIE NILSSON (S):

Återrapporten är utskickad, och vi svarar gärna på frågor som gäller den.

Anf. 24 ORDFÖRANDE:

Det finns inga frågor. Vi tackar för återrapporten.

Då går vi vidare till dagordningspunkt 3, Reformpaketet för GJP efter 2020.

Anf. 25 Statsrådet JENNIE NILSSON (S):

Vid detta ministerrådsmöte kommer diskussionen om framtida CAP att fokusera på den så kallade gröna arkitekturen.

På detta område är alla de vägledande principer som regeringen har i förhandlingarna om CAP centrala, det vill säga totalt väsentligt minskade utgifter, marknadsorientering, lika konkurrensvillkor, stärkta miljö- och klimatambitioner samt förenkling.

Regeringen är positiv till kommissionens ambition att stärka CAP:s klimat- och miljönytta men anser att ytterligare krav bör ställas i förhållande till vad som finns i nuvarande förslag.

Regeringen är dock tveksam till utformningen av vissa av grundvillkoren för jordbruksstöd, till exempel utformningen av det digitala växtnäringensverktyget. En ökad miljöambition kan inte åstadkommas utan att lantbrukarna till fullo är delaktiga i utvecklingen och att de åtgärder som föreslås är effektiva och upplevs som relevanta för lantbrukarna. Det förutsätter att medlemsstaterna får möjlighet att anpassa miljö- och klimatåtgärder till lokala och regionala förhållanden. Detta är särskilt viktigt för de åtgärder som i dag ingår i förgröningsstödet, det vill säga växtföljdskrav och krav på avsättning av jordbruksmark till miljötytor.

Vidare anser regeringen att medlemsstaterna behöver få större inflytande över utformningen av sanktionsbestämmelserna kopplade till grundvillkoren. Sanktionerna behöver upplevas som rimliga av lantbrukarna och fokusera på väsentliga avvikelser. Riktade åtgärder på miljö- och klimatområdet är mer kostnadseffektiva än generella åtgärder.

Regeringen är positiv till förslaget att införa ett miljöprogram med riktade åtgärder även i pelare 1. Det möjliggör en högre miljö- och klimatambition på EU-nivå eftersom det berör alla medlemsstater, även de som har små landsbygdsprogram. Regeringen anser att det är viktigt att stöden utformas på ett sätt som leder till hög miljö- och klimatnytta men även lika konkurrensvillkor mellan enskilda medlemsländer.

Djurvälfärd är en del av den gemensamma jordbrukspolitiken. Regeringen önskar förbättrade möjligheter och ökade insatser på detta område i alla länder.

Regeringen är även positiv till möjligheten att överföra medel från pelare 1 till pelare 2 men anser att det inte bör vara möjligt att, så som föreslås, överföra medel från pelare 2 till pelare 1 eftersom det riskerar att snedvrیدا konkurrensen.

Anf. 26 ANNIKA QARLSSON (C):

Tack, statsrådet, för föredragningen!

I regeringens förslag till ståndpunkt nämns inledningsvis lika konkurrensvillkor.

I Europaparlamentets jordbruksutskott har två förslag lyfts fram som syftar till att ge ökad konkurrenskraft gehör. Det ena är en uppföljningsmekanism för att kunna se om jordbrukspolitiken bidrar med ökad konkurrenskraft eller inte. Det andra är att i pelare 1 introducera ett specifikt stöd för att stärka konkurrenskraften i jordbrukspolitiken.

Centerpartiet ser positivt på dessa förslag och skulle gärna se att Sverige stöder den typen av initiativ och driver på för att få med detta.

I regeringens ståndpunkt saknar jag en utveckling av lika konkurrensvillkor med fokus på ökad konkurrenskraft. Jag skulle gärna höra hur statsrådet ser på det – om det bör föras in starkare i ståndpunkten.

Anf. 27 STAFFAN EKLÖF (SD):

Fru ordförande! Tack, statsrådet, för föredragningen!

Det är skönt att prata om en fråga där det råder större enighet och harmoni än i frågan om upphovsrättsdirektivet. Vi har heller ingen avvikande mening i detta. Vi vill bara göra ett medskick.

Vi vill påminna om och betona betydelsen av budgetrestriktivitet och att förhandlingarna har det med sig hela tiden, även om det inte är huvudfrågan.

Vi vill understödja regeringens strävan att förtydliga krav på djurvälfärd så att resten av EU:s medlemsstater kan närma sig svensk nivå.

Jag vill upprepa vad vi betonade på miljö- och jordbruksutskottets möte i går – att det vore mycket betydelsefullt för Sveriges lantbrukare om regeringen lyckas utverka större nationellt inflytande över sanktionsbestämmelser kopplade till grundvillkoren. Den här gången måste vi få ett sanktionssystem som fokuserar på det som är viktigt och rimligt och som inte slår ned på småsaker. Detta är också i linje med regeringens agerande, och det är vi glada för. Vi uppmanar regeringen att göra sitt yttersta.

Slutligen tycker vi att det är viktigt med upprepade kontakter med EU-nämnden och miljö- och jordbruksutskottet för att, som nu, förankra positioner där. Det gäller även om regeringen skulle ändra position eller tvingas prioritera en fråga över en annan. Det kan ju gå snabbt i en dynamisk förhandlingsprocess, och Sverige är ett ganska litet land med ganska lite inflytande i EU. Det ligger i sakens natur; det vet jag av egen erfarenhet.

Vi vill inte se samma oenighet i slutskedet som i förhandlingarna i behandlingen av upphovsrättsdirektivet. Jag tror att det vore olyckligt för alla parter.

Vi sverigedemokrater är beredda att samarbeta i detta för att Sverige ska nå framgång i förhandlingarna. Vad man kan diskutera är graden av flexibilitet från Sveriges sida i förhandlingarna. Man kan diskutera förstahandsposition och andrahandsposition. Man kan ha en iterativ process med snabba och korta tidsrymder eller något annat men på något sätt skapa en förankring av den dynamiska process som finns i ett förhandlingsskede. Det är svårt; det vet jag. Framgångsfaktorn tror jag är ömsesidig öppenhet och konstruktivitet, som jag upplever att vi har nu.

Anf. 28 JOHN WIDEGREN (M):

Ordförande! Tack, statsrådet, för genomgången!

Det är viktigt att trycka på om djurvälzfärden i de här förhandlingarna. Det är bra att många länder nu vill ha en ambition i djurvälzfärdsfrågor som närmar sig Sveriges. Det vi ska komma ihåg är att just djurvälzfärden har varit en av svenskt lantbruks stora konkurrensstyrkor. När andra länder närmar sig oss i djurvälzfärd behöver vi hitta andra aspekter där vi inte snedvrider konkurrensen.

Därför är vi nu glada över att man har fått in i ståndpunkten att man inte ska ta medel från pelare 2 till pelare 1 och att regeringen jobbar hårt på den punkten i förhandlingarna. I rådsmötesprotokollet kan man tydligt se att det finns uppförsbacke i många av de svenska förslagen. Ett flertal länder förespråkar till och med en ökad jordbruksbudget, och många länder förespråkar mer produktionskopplade stöd.

Jag ser mycket positivt på att vi har stor enighet från Sveriges sida och ger ministern starka förhandlingsmöjligheter i EU.

Anf. 29 ILONA SZATMARI WALDAU (V):

Ordförande! Jag har i dag ingen avvikande mening, utan jag instämmer i det som regeringen framför. Men jag vill ändå hänvisa till det avvik som vi gjorde i miljö- och jordbruksutskottet i oktober. Vi står fortfarande bakom det och är glada över att regeringen har närmat sig vår ståndpunkt i frågan.

Anf. 30 Statsrådet JENNIE NILSSON (S):

Låt mig börja med Annika Qarllsson. Jag kan bara konstatera att konkurrensvillkoren för samtliga näringar i min portfölj är prioriterade. Vi lyfter enligt min mening in dem i de ståndpunkter som vi har här också. Nu är de uttryckta utifrån att vi i nuläget kanske i första hand är rädda för att få sämre konkurrensvillkor, givet det som har sagts av andra runt bordet här.

Det är en förhandlingsprocess där vi tydligt ser att det finns starka nationer med starka incitament att rigga reglerna på ett sätt som inte skulle gynna konkurrenskraft i det svenska jordbruket. Detta är ingångsvärdet.

Låt mig vara tydlig med att vi är överens i sak. Ambitionen är att se till att vi riggar ett system som är anpassat utifrån svenska förhållanden och där vi ser till att framför allt ha konkurrensneutralitet mellan länder.

Sedan har vi givetvis på nationell nivå uppgiften att jobba med våra verktyg för att skapa goda konkurrensvillkor för svenska bönder i Sverige. Livsmedelsstrategin är kanske ett av de tydligaste och viktigaste verktygen.

Detta är väl svaret i dag. Om jag inte förstod eller om du, Annika Qarlssoon, vill förtydliga vad du menade får du återkomma.

När det gäller Staffan Eklöfs inlägg kan jag säga att jag är väldigt glad över den samsyn om jag upplever att vi har kring de här frågorna. Jag upplever att det finns en bred konsensus om de övergripande prioriteringarna och om de resonemang som ligger till grund för de svenska ståndpunkterna i både miljö- och jordbruksutskottet och i Sveriges riksdag i stort. Detta ska man givetvis inte ta till intäkt för att det inte finns delar där vi skiljer oss åt av olika skäl. Det är därför som vi hela tiden jobbar med förankringsprocesser.

Jag tror att det är viktigt att vi har täta dialoger, precis som Staffan Eklöf nämner. Men det är också viktigt att vi – hur jag nu ska uttrycka det – formulerar positioner som är förhandlingsbara. Någonstans är det detta som jag upplever att Staffan Eklöf också säger. Om det är detta som menas är vi helt överens.

Har vi positioner som är alltför låsta i ord kommer vi inte att ha möjlighet att kroka arm när någon nation närmar sig oss i ett sent läge i en förhandling. Däremot är det viktigt att vi är tydliga hela vägen, lite grann som Annika Qarlssoon ger uttryck för här. Det handlar om vad alla partier har för ambitioner, vad resultatet av förhandlingen behöver bli, vilka prioriteringar vi gör och vad vi har för gemensam målsättning, så att vi vet vad vi är överens om och känner oss trygga i det och också att det på förhand är känt om det finns specifika synpunkter hos specifika partier. Tydlighet, god dialog hela vägen och lite tillit till varandra är nog goda framgångssystem här.

När det gäller detaljer och möjligheten att diskutera detaljer tror jag att vi behöver jobba mer med att utveckla våra arbetsformer, i första hand i utskotten. Jag tycker att det som vi nu testar i miljö- och jordbruksutskottet skulle kunna vara en bra modell. Det är ganska nytt, och vi får väl testa hur det faller ut. Där finns också möjlighet att i mindre grupp tillsammans med tjänstemännen gå igenom exakt vad som ligger på bordet och se mer på djupet. Det skapar en större förståelse, och man kan känna sig delaktig i processen hela vägen. Jag tror mycket på den modellen. Sedan får vi väl utvärdera den och se om den gav det resultat som var avsikten.

Jag noterar inte att du hade några andra specifika medskick, Staffan Eklöf. Men har jag missat något får du tjoa till.

John Widegren tog upp djurväl-färden – mest för att exemplifiera, uppfattar jag det som – men jag delar din ståndpunkt helt i sak. Vi i Sverige har varit föregångsland på området. Vi har fattat beslut som inte alltid varit populära när de togs, men vi har ändå lyckats göra det på ett sådant sätt att resultatet blivit något som vi i dag faktiskt säljer. I marknadsföringen av Köp svenskt använder vi att vi har ett gott djurskydd. Det har många värden, utöver att det givetvis är bra för djuren.

Det är ett jättebra exempel på att man är framgångsrik när det gäller att leverera på politiska ambitioner samtidigt som det blir en god affär ekonomiskt för företag och för landet. Det ska vi slå vakt om.

Samtidigt är det jätteviktigt att vi, för att vi ska kunna fortsätta vara ett föregångsland, jobbar för att höja lägstanivån på EU-snittet, så att inte skillnaden i kostnad för att producera på ett sätt som vi tycker är bra blir alltför avvikande, för det skulle kunna göra att konsumenterna inte längre är intresserade av att köpa produkterna eftersom skillnaden i pris blir för

stor. Det ligger alltså i allra högsta grad i vårt intresse att se till att andra länder närmar sig oss, men samtidigt vill vi fortsätta att vara ett föregångsland.

Just nu har vi en liten dragkamp med Danmark om vem som är bäst på detta med antibiotikaanvändning, till exempel. Danskarna försöker saluföra sig med att de är minst lika bra eller bättre. Det gäller att bevaka alla intressen hela vägen i de här processerna.

Jag tänker att din fråga knyter lite an till det som Annika sa. Vi behöver säkerställa att man på EU-nivå har konkurrensneutrala spelregler som litar med de svenska systemen och hur vi jobbar med näringspolitik, djurvälstånd och andra områden. Sedan behöver vi ha svenska system som förhåller sig på ett bra sätt till detta, så att vi kan plocka ut mervärdena utifrån exempelvis ett svenskt företagsperspektiv.

Jag tror att vi är väldigt överens där.

Sedan noterar jag att Ilona Szatmari Waldau uppmärksammar mig på den avvikande mening som anmälts i utskottet men att hon inte har någon avvikande mening i dag. Jag uppfattade ingen fråga hos dig, men om jag missuppfattade det får du tjoa till.

Anf. 31 STAFFAN EKLÖF (SD):

Jag kanske var otydlig när det gäller medskicken. Men jag hade alltså tre medskick ändå. Jag ska bara upprepa dem kort. Budgetrestriktivitet var ett medskick. Det andra medskicket var djurvälståndet – att man förtydligar kraven på djurvälståndet, så att resten av EU:s medlemsstater närmar sig svensk nivå. Det tredje gällde den mycket betydelsefulla frågan att försöka utverka större nationellt inflytande över sanktionsbestämmelserna, kopplade till grundvillkoren. Det är svårt men viktigt.

Anf. 32 Statsrådet JENNIE NILSSON (S):

Jag ber om ursäkt om jag inte tog upp dem på det sättet, men jag noterade dem. Vi skrev också upp dem. Jag noterade också att det är samma punkter som vi redan är överens om att prioritera. Jag kanske inte var tydlig med att jag snappade upp dem.

Det jag försökte förtydliga var att om man har andra frågor som vi inte är överens om eller som ligger lite vid sidan av behöver vi ha en dialog om detta på olika sätt. Jag tänker kanske framför allt på nämnd och i de arbetsformer som vi hittar, så att vi hela tiden känner till varandra väl.

Men jag uppfattar alltså att det finns stor samsyn om de tre frågor som Staffan Eklöf har tagit upp, och de finns också som en del i det underlag som vi kommer att utgå från i Luxemburg på måndag.

Anf. 33 ORDFÖRANDE:

Då konstaterar jag att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Då går vi vidare till nästa punkt på rådsdagordningen, 5, Marknadsituationen.

Anf. 34 Statsrådet JENNIE NILSSON (S):

På rådet kommer marknadsituationen att behandlas. Syftet med behandlingen är att kommissionen lämnar en lägesuppdatering om

marknadssituationen. Utvecklingen på marknaden för animalier är fortsatt i huvudsak stabil. Det genomsnittliga marknadspriset är något lägre jämfört med motsvarande period 2018.

Efter avvecklingen av sockerkvoten har skillnaden mellan EU-priser och världsmarknadspriserna minskat. Det är positivt att kommissionen med jämna mellanrum informerar om utvecklingen på marknaden.

Anf. 35 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går vidare till dagordningspunkt 6, Arbetsgruppen för den afrikanska landsbygden.

Anf. 36 Statsrådet JENNIE NILSSON (S):

Frågan om arbetsgruppen för Afrikas landsbygd har tidigare varit föremål för överläggning i miljö- och jordbruksutskottet och i EU-nämnden i november 2018. Syftet var att ge inspel till arbetsgruppens arbete.

Sverige förde då fram ett antal viktiga punkter, som ni kan se i den kommenterade dagordningen. Arbetsgruppen presenterade sin slutrapport den 7 mars. Den innehåller sex rekommendationer som är grupperade i fyra strategiska områden.

Regeringen bedömer att arbetsgruppen har tagit fram en bra och konkret rapport och menar att den bör välkomnas. Arbetsgruppen har tagit hänsyn till det inspel som Sverige gjorde vid jordbruksministrarnas möte den 19 november. Regeringen anser dock att vikten av att motverka korruption borde ha utvecklats ytterligare i rapporten.

Som uppföljning av arbetet föreslås att en konkret handlingsplan ska tas fram. Regeringen menar att det förslaget bör stödjas.

Regeringen anser att Sverige bör föra fram att det är viktigt att ha en dialog med relevanta intressenter, i synnerhet den privata sektorn. Samtliga insatser måste ha ett förankrat ägarskap från både EU och Afrikanska unionen. Vidare bör krav på transparens, att motverka korruption och att stärka jämställdhet ligga som grund för insatserna.

Anf. 37 ORDFÖRANDEN:

Ingen begär ordet, men jag noterar att det i ståndpunkten finns med en del saker som har lyfts upp tidigare i nämnden. Det kanske kan bero på det.

Då konstaterar jag att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Då är vi på dagordningspunkten Övriga frågor.

Anf. 38 Statsrådet JENNIE NILSSON (S):

Jag har inte tänkt säga något på denna punkt, men vi svarar givetvis på frågor om det finns några.

Anf. 39 ORDFÖRANDEN:

Vi har fått lite skriftlig information och tackar för den. Därmed tackar vi statsrådet för i dag.

2018/19:27
12 april

Anf. 40 Statsrådet JENNIE NILSSON (S):
Tack så mycket!

Innehållsförteckning

2018/19:27

12 april

§ 1 Direktivet om upphovsrätt på den digitala inre

marknaden	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN.....	1
Anf. 2 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S).....	1
Anf. 3 TOMAS TOBÉ (M)	4
Anf. 4 ANNIKA QARLSSON (C).....	5
Anf. 5 ILONA SZATMARI WALDAU (V).....	6
Anf. 6 LUDVIG ASPLING (SD).....	6
Anf. 7 LORENTZ TOVATT (MP)	7
Anf. 8 TINA ACKETOFT (L)	7
Anf. 9 KJELL-ARNE OTTOSSON (KD).....	8
Anf. 10 MATHIAS TEGNÉR (S).....	9
Anf. 11 ORDFÖRANDEN.....	10
Anf. 12 PYRY NIEMI (S).....	10
Anf. 13 ORDFÖRANDEN.....	10
Anf. 14 PYRY NIEMI (S).....	10
Anf. 15 ORDFÖRANDEN.....	11
Anf. 16 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S).....	11
Anf. 17 ILONA SZATMARI WALDAU (V).....	12
Anf. 18 TOMAS TOBÉ (M)	12
Anf. 19 LORENTZ TOVATT (MP)	13
Anf. 20 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S).....	13
Anf. 21 ORDFÖRANDEN.....	13

§ 2 Jordbruk och fiske

.....	14
Anf. 22 ORDFÖRANDEN.....	14
Anf. 23 Statsrådet JENNIE NILSSON (S).....	14
Anf. 24 ORDFÖRANDEN.....	14
Anf. 25 Statsrådet JENNIE NILSSON (S).....	14
Anf. 26 ANNIKA QARLSSON (C).....	15
Anf. 27 STAFFAN EKLÖF (SD)	15
Anf. 28 JOHN WIDEGREN (M)	16
Anf. 29 ILONA SZATMARI WALDAU (V).....	16
Anf. 30 Statsrådet JENNIE NILSSON (S).....	16
Anf. 31 STAFFAN EKLÖF (SD)	18
Anf. 32 Statsrådet JENNIE NILSSON (S).....	18
Anf. 33 ORDFÖRANDEN.....	18
Anf. 34 Statsrådet JENNIE NILSSON (S).....	18
Anf. 35 ORDFÖRANDEN.....	19
Anf. 36 Statsrådet JENNIE NILSSON (S).....	19
Anf. 37 ORDFÖRANDEN.....	19
Anf. 38 Statsrådet JENNIE NILSSON (S).....	19
Anf. 39 ORDFÖRANDEN.....	19
Anf. 40 Statsrådet JENNIE NILSSON (S).....	20